

tekstilnoj industriji. Postoje i posebni strojevi za mehanizirano guljenje kore sa vrbova pruća.

Duboko preorano tlo je prečuslov za uređenje dobrih vrbaka, a teškim ilovastim tlima valja osim toga dodati i kreča. Iscrpljena tla moraju se obnoviti stajskim i umjetnim gnojivima. Nakon što je tlo dubokim oranjem pripremljeno i usitnjeno, sade se u redove vrbove ključice već u jesen ili rano proljeće. Ključice od plemenite vrbe režu se na duljinu od 20—30 cm. Za sadnicu je bolje uzeti gornji dio izbojka, vrh šibe, koji ima više pupova, od donjeg dijela šibe sa manje pupova. Odrezane ključice sade se u zemlju na razmak red o reda i sadnica od sadnice 50 cm. Ključice valja posve gurnuti u zemlju, da se kora sačnice ne osuši na suncu i vjetru. Tako gusto sadena vrba u redove daje dugo pruće bez ogranaka, te koje je dosta tanko, a to je upravo tražena vrsta pruća za košaračke svrhe.

Mlade vrbove sadnice valja u vrbaku tokom prve i druge godine okopati po nekoliko puta, da korov ne uguši mladu sadnicu. A poslije druge godine dovoljno je jednom godišnje okopati vrbak i to redovito u kasnu jesen iza kako je otpalo sa pruća lišće, a šibe su porezane.

Pručje se reže u kasnu jesen iznad sama korjena, a ne smije se dopustiti, da vrba stvara nad zemljom velik busen ili kao stablo raste u visinu. Zasađeni vrbak već treće godine daje obilan urod. A nakon 8—10 godina kad vrba iscrpi zemlju, pruće je sve slabije, pa valja vrbe iz zemlje iskrčiti, zemlji dati odmor te staviti ju pod drugu kulturu.

Petogodišnjim panom predviđa se nagao porast proizvodnje ribe, ali i poljoprivrednih proizvoda, a to će dovesti u najskorije vrijeme do povećanog prevoza raznovrsnih dobara, a za to se traži mnogo raznolike ambalaže, u koju ulaze košare svih mogućih oblika i veličina. Još tokom prošle godine tražile su mnoge ekonomije za manipulaciju i transport poljoprivrednih proizvoda, voća i povrća znatne količine ribarskih košara, a u zamjenu nudile svoje proizvode, dok će već u ovoj godini biti potražnja za košarama još i veća. Međutim stoje znatne površine povremeno plavljenog zemljišta neiskorištene, a moglo bi se uz malo investicijena njima urediti vrbaci za proizvodnju kvalitetna vrbova pruća, od čega bi imala velike koristi naše ribarstvo, poljoprivreća, a i ostale grane narodne proizvodnje.

Ing. Pijan

Ribogojilište »Gacka« u Lešću

Osnovana sindikalna podružnica

Na inicijativu radnika s jedne i uprave Ribogojilišta »Gacka« s druge strane, dne 4. veljače 1949. osnovana je Sindikalna podružnica namještenika i radnika Ribogojilišta »Gacka«. Na osnivačkoj skupštini, kojoj je prisustvovalo 26 radnika-ca, od strane Sindikalnog vijeća u Otočcu bio je izaslan njegov predsjednik drug Adam Baričević. Drug Baričević otvorio je skupštinu pozdravljajući odluku prisutnih drugova, da organiziraju svoju Sindikalnu podružnicu. Zatim je opširnim predavanjem razložio značaj sindikata, njegov početak i razvoj od 1898. god. do danas te sve blagodati i pogodnosti, koje pripadaju članovima ove radničke organizacije. Po dovršenom predavanju vrlo pažljivo saslušanom od strane prisutnih prešlo se na izbor Upravnog odbora financijske kontrole, i to tajnim glasanjem. Između ostalih, u Upravni odbor izabrani su za predsjednika drug Dane Jergović, za tajnika drug Nikola Jagodić i za blagajnika drug Toma Marković.

Istog dana od strane Sindikalnog vijeća, poslat je stanovit kontingent tekstilne robe, koja je među članove novo osnovane Sindikalne podružnice na licu mjesta odmah pravedno razdijeljena na potpuno zadovoljstvo svih članova.

Od strane Sindikalnog vijeća obećan je jedan radio aparat, a od strane uprave Ribogojilišta stavljena je na raspolaganje podružnici jedna soba za sjednice i sastanke te za društvenu čitaonicu. U najskorije vrijeme, uprava Ribogojilišta stavit će u pogon svoju električnu centralu, te će na taj način biti omogućeno članovima, da se poslije završenog rada sastaju u svoju čitaonicu te u slušanju radio-emisija i čitanju razne literature iskoriste svoje slobodno vrijeme. Čitaonica će biti snabdijevana stručnom i ostalom literaturom kako od strane Sindikalnog vijeća tako i od strane mjesne zadruge i uprave škole jer ove dvije ustanove imaju svoje bogate biblioteke. Osim toga, podružnica će nabavljati iz svojih sredstava razne stručne i ostale knjige i časopise. 50% članova odmah se pretplatilo na stručni list »Ribarstvo Jugoslavije«. Na taj način će Sindikalna podružnica još više probuditi svijest u našem radnom narodu, koji na radničkoj klasi izgrađuje svoju bolju budućnost.

Uprava Sindikalne podružnice, u saradnji sa upravom Ribogojilišta, namjerava osnovati i svoju menzu za svoje članove — samce — i one, koji dolaze na rad iz udaljenijih mjesta.

Nezgodan prevoz ribe u ljetu

Kolikogod je pohvalan rad nekih ribarskih zadruga i grupa u osječkoj okolici, toliko opet treba upozoriti na neke nezgodne pojave u nekim revirima. Tako se na primjer lovilo u dravskim i čunavskim rukavima usred ljeta, što se inače prakticira tek u kasnoj jeseni. Riba se lovila u doba jake ljetne žege, a zbog nemogućnosti brze otpreme morala se držati u prepunim barkama po dva do tri dana, i to u toplim stajaćim vodama.

Posljedica je bila, da je riba u tim barkama ugibala, a kako je i doprema na tržište bila spora, to je velik dio

ribe bio sumnjive vrijednosti, čemu je bilo dokazom i to, da se potrošači nisu mnogo otimali za njom. K tome pridolazi još i to, da je velik dio te ribe bio ispod dozvoljene veličine, i ta bi riba dakako poslije tri četiri mjeseca bila daleko veća, a i bolja. Tako se intenzivno lovilo baš u vrijeme, koje važi kao glavno vrijeme rasta ribe.

Nezgodno je bilo i to, što je uprava apatinske Ribarske centrale, pod koju spadaju sve vode državnog (saveznog) dobra »Belje«, izdala nalog, da se sva riba, ulovljena u beljskim vodama, imade otpremiti najprije u Apatin,

1946-1-2

makar je ribarska stanica u Belju udaljena od Osijeka svega četiri kilometra, pa je doprema ribe — ukoliko je ova i dolazila u Osijek — išla na svoje odredište dalekim zobilaznim putem.

Zahvaljujući dobroj organizaciji »Šarana«, poduzeća za iskorištavanje nizinskih voda, doprema je bila u prošloj jeseni i onda u zimi daleko bolja i uspješnija, i ako

to poduzeće još nema vlastitih prevoznih sredstava na kopnu, a koja bi svakako trebalo nabaviti, to više što se poslovanje toga poduzeća sve jače proširuje i po intenzivnosti rada i po sve većem broju voda, što ih ono iskorišćuje ili kontrolira. Danas se radno područje »Šarana« proteže Podravinom od Virovitice do ušća Drave u Dunav i odavle Dunavom sve do Iloka. — R. H. L.

IZ BRATSKOG SOVJETSKOG SAVEZA

IZVJEŠTAJ AKADEMIKA LISENKA O STANJU U BIOLOGIJI

Izvještaj akademika T. D. Lisenka o stanju u biologiji odobren je po CK VKP(b) i Akademiji poljoprivredne nauke SSSR je povodom toga izvještaja donijela odluku o potrebi reorganizacije naučno-istraživačkog rada. Izvještaj akademika Lisenka je u centru velikih događaja od ogromnog naučnog i političkog značenja te čini završnu fazu između dva smjera u biologiji. Jedan je napredni materijalistički u smislu učenja velikih ljudi nauke Timirjazeva, Mičurina i ostalih pionira ljudskog napretka. Drugi je smjer reakcionaran, idealistički, prema Morganu, Mendelu i drugima.

T. D. Lisenko u svom izvještaju, među ostalim, kaže: »Kao rezultat razvitka naše sovjetske, i to mičurinskog smjera, agrobiološke nauke, u novom obliku se javlja niz pitanja darvinizma. Darvinizam se čisti od nedostataka i pogrešaka: ... Iz nauke koja je prvenstveno objašnjavala prošlost organskog svijeta, darvinizam postaje stvaralačkim, aktivnim sredstvom za svladavanje žive prirode ...«

U nizu događaja u nauci tim povodom je cijeli red ribarskih naučno-istraživačkih instituta SSSR započeo svestrani pretres problema reorganizacije svoga rada. Postavlja se cilj, da pomoću ideja mičurinske nauke, osnovane na dijalektičkom materijalizmu, naučni radnici dadu praktičarima takvu teoriju, koja po riječima J. V. Staljina: »... daje silu orijentacije, jasnoću perspektive, uvjerenost u radu, vjeru u pobjedu našega djela.«

Ribarski naučni radnici treba da otkriju zakone koji određuju dinamiku i održavanje prirodnih zaliha riba na osnovu pravilnog gledanja na uslove života riba i zavisnosti tih uslova od utjecaja sredine i specifičnosti pojedinih etapa individualnog razvoja riba. Tako će doći do smišljenog djelovanja na vodu i na ribu u svrhu povećanja njihovih ekonomski korisnih svojstava.

U ovih nekoliko riječi nije moguće uklopiti sav sadržaj velikih napora i rada, pred kojim stoje sovjetski ribarsko-naučni radnici.

Nema sumnje o tome, da naša nauka i naše ribarstvo može i treba da prati taj rad, da i sami uđu u taj rad i da njegove rezultate korisno primijene. (zt).

VISINA PLANIRANE RIBARSKJE PRODUKCIJE

U kako ogromnom razvojnom zamahu se nalazi ribarstvo u Sovjetskom Savezu može se, među ostalim, razabrati i po ovome:

Ribarska privreda zapadnih rajona SSSR dužna je g. 1950. dati gotovo isto toliko ribe, koliko je cijeli SSSR davao g. 1940. Azovsko i Crno more treba da opet postanu osnovnim izvorom snabdijevanja juga i centra, uključivo i Moskve, hladenom i zaleđenom ribom. Ribljih konzervi je već god. 1947. proizvedeno za 6 milijuna kutija više nego 1945. god. (zt).

NOVO SREDIŠTE RIBARSKJE PRIVREDE

U području Kalinjingrada, bivšega Königsberga, prije rata je ribarstvo pod njemačkom upravom davalo oko 5 mil. kg ribe. Sada Sovjetski Savez u tom području osniva i izgrađuje veliko ribarsko privredno središte. Pokazalo se je, da je pogrešno ranije mišljenje o ograničenim mogućnostima ulova u tim krajevima. Primjenom svojih sredstava i načina proizvodnje sovjetski ribari postigli su sasvim drugačije, bolje rezultate. Prema orijentacionom planu računa se na mogućnost povišenja proizvodnje u novom središtu na 150 mil. kg. riba t. j. trideset puta više. (zt).

UZGOJ OZIMICA (COREGONUSA) U RIBNJACIMA

U SSSR su stečena dobra iskustva sa uzgojem ozimica u ribnjacima. Naročito u sjevernim predjelima, usporedo sa šaranom na ribnjačarstvima, mogu se uzgajati i ozimice. Dobiva se mlađ, potrošnja riba i matice za rasplod. Oplodnjavanje ikre i leženje ne nailazi na naročite smetnje. Ozimice su ribe veoma dobre kvalitete i naši ribogojci u FNRJ treba da se pozabave pitanjem aklimatizacije ozimica u nekim našim jezerima. Dosada je učinjen jedan pokušaj, prije drugog svjetskog rata, sa prenosom ikre ozimica u Plitvička jezera, pod rukovođstvom Prof. J. Plančića. Nije još sa potpunom sigurnošću ustanovljeno, da li je prenos uspio i da li u Plitvičkim jezerima (Proščansko jezero) imade ozimica. Uspjesi postignuti u SSSR sa ozimicama u ribnjacima vrijedni su, da ih upoznajemo i naši ribogojci. (zt).

PRENOS ILI AKLIMATIZACIJA RIBA I RIBLJI PARAZITI

U SSSR su dosada izvršeni veoma mnogobrojni prenos raznih riba u takve vode gdje ih ranije nije bilo. U našem listu smo o tome, za prošle tri godine, već pisali. Naročito i ponovno nije treba spomenuti prenos cipula u Kaspijsko more, gdje ga prije nije bilo, ali gdje se je tako dobro i obilno razmnožilo, da u ribarskoj privredi toga područja zauzima sada važno mjesto. Osim prenosa riba, izvršen je i veoma uspješan prenos raznih sitnih životinja, kojima se ribe hrane.

Međutim su stečena i razna druga iskustva, koja treba da služe kao opomena u pravcu opreznosti. Na pr. prigodom prenosa riba iz roda jesetre (Acipenseridae) u Aralsko more, prenesni su na živim ribama i neki živi riblji paraziti. Ovi su se novim uslovima života razmnožili u neviđenim količinama i uništili ogromne mase riba. Iz ovoga i sličnih slučajeve sovjetski stručnjaci došli su do zaključka da je najsigurniji način prenosa riba u cilju aklimatizacije, u obliku oplodene ikre, a ne u obliku matice riba ili mlađa. (zt).